

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ШУУД ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2021/41/СТА-ТШЗ

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН
ТАМГЫН ГАЗРЫН 2020 ОНЫ САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН
ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Зуунмод 2021 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: Khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: Amarjargalo@audit.gov.mn

Шинжээн А.Батлхагва

Утас: 70272248 Цахим хаяг: Batlhagvaa@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу. Цахим хаяг: www.audit.mn

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын Стандарт

Агуулга

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт.....	Error! Bookmark not defined.
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан.....	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	5
2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	6
2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	8
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан.....	9
3. Аудитын тайлан.....	10
3.1. Ерөнхий зүйл.....	10
3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй.....	10
3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, дотоод хяналт.....	11
3.4. Материаллаг байдал.....	11
3.5. Санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтүүд.....	11
3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт.....	13
3.7. Шилэн дансны мэдээлэл.....	13
3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	14
3.9. Аудитын илрүүлэлт.....	14
Залруулсан алдаа.....	14
Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчил.....	16
Аудитын зөвлөмж.....	16
3.10. Балансын дараах үйл явдал болон дараагийн аудитаар авч үзэх анхаарал татахуйц бусад чухал асуудлууд.....	16
4. Менежментийн захидал.....	16
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт.....	18

1.Төрийн аудитын санал, дүгнэлт

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41109 Зуунмод, Төв аймаг
Утас: 70272248, Факс: 70272582, И-мэйл: tuv@auditi.gov.mn

2021.05.31 № 01/278
Танай _____ -ны № _____ -Т

ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН
ДАРГА Б.ЦЭРЭННАДМИД ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ. Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл материаллаг алдаагүй, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан холбогдох журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шударга толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын журам, гарын авлагын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Бусад мэдээлэл

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Бусад мэдээлэл болох гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний тайлан, худалдан авах ажиллагааны тайлан нь санхүүгийн ба санхүүгийн бус мэдээллийг агуулсан байна. Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт, Сангийн сайдын баталсан журам, зааврын дагуу үнэн зөв, шударга бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

1900164

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэж болох материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтуудыг хэрэгжүүлэх хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

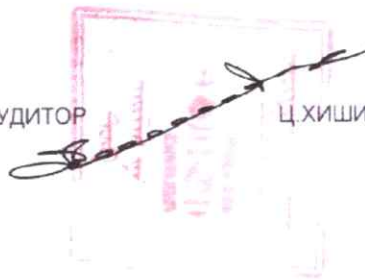
Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдаанаас үүссэн материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар түүнийг бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

СТ-1А
/Төгрөгөөр

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	55312265.62	31937778.00
33	АВЛАГА	23357909.00	3637909.00
335	Бусад авлага	23357909.00	3637909.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	200000.00	200000.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	23157909.00	3437909.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	31954356.62	28299869.00
354	Хангамжийн материал	29994356.62	28299869.00
35410	Бичиг хэргийн материал	1770550.00	1585350.00
35420	Аж ахуйн материал	13389176.10	12250680.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	0.00	2308000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	1768340.52	301780.00
35470	Бусад хангамжийн материал	13066290.00	11854059.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	871355659.31	987145534.13
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	871355659.31	987145534.13
392	Биет хөрөнгө	786403659.31	902343534.13
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	981107080.02	1114323289.14
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-246682100.91	-302563285.32
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	149269314.30	107405414.30
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-117881553.58	-84380700.78
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	69465471.63	68904901.47
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-51323618.81	-20869239.85
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	49638137.38	22878371.21
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-47189070.72	-3355216.04
393	Биет бус хөрөнгө	84952000.00	84802000.00
39301	Програм хангамж	1540000.00	1540000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-610000.00	-760000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	84022000.00	84022000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	926667924.93	1019083312.13
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	926667924.93	1019083312.13
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	926667924.93	1019083312.13
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	719419322.53	719419322.53
51101	Өмч: - төрийн	719419322.53	719419322.53
512	Хуримтлагдсан үр дүн	-37693847.34	68136422.85
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	38957856.12	-24278964.35
51220	Тайланг үеийн үр дүн	-76651703.46	92415387.20
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	244942449.74	231527566.75
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	926667924.93	1019083312.13

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

СТ-2А

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	363837825.37	627739441.06
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	15188000.00	162008858.79
120	Нийтлэг татварын бус орлого	15188000.00	162008858.79
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	15188000.00	162008858.79
1200045	Үнэ төлбөргүй хүдэр авсан орлого	15188000.00	162008858.79
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛГИЙН ОРЛОГО	348649825.37	465730582.27
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33592025.37	57723782.27
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13817747.90	33366951.90
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	19774277.47	24356830.37
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	315057800.00	408006800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	315057800.00	408006800.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	429962286.48	521904976.92
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	429962286.48	508585646.92
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	376719720.18	461554617.80
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	180771521.51	220302797.74
210101	Үндсэн цалин	116455221.51	140084693.38
210102	Нэмэгдэл	31473600.00	42120604.92
210105	Гэрээт ажлын хөлс	32842700.00	38097499.44
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22778734.56	28282649.41
210201	Тэтгэврийн даатгал	16142946.92	19845876.75
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1764818.72	2130562.01
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1457454.00	1705169.58
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	344058.24	417458.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3069456.68	4183582.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	24634423.00	24182295.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2449000.00	3985095.00
210302	Түлш, халаалт	22042423.00	19947200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	143000.00	250000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	41226004.02	47488665.62
210401	Бичиг хэрэг	4224700.00	7705023.00
210402	Тээвэр, шатахуун	16964773.02	20564390.52
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	243672.00	17000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2191528.00	9930129.00
210408	Бараа материал акалсны зардал	17601331.00	9272123.10
2105	Нормативт зардал	0.00	3612500.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	0.00	40000.00
210502	Хоол, хүнс	0.00	3572500.00
2107	Томилуул, зочны зардал	5056400.00	6190000.00
210702	Дотоод албан томилуул	5056400.00	6190000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16792598.00	10344944.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15197398.00	8224094.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250000.00	500000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	520600.00	725650.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	544600.00	544600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	280000.00	350600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	85460039.09	121150766.03
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	11421446.98	44257009.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хөргөдөл	74038592.11	76893757.03
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	53242566.30	47031029.12
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14607100.00	19745200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13867100.00	19045200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулалт	740000.00	700000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох тагаас, санхүүжилт	38635466.30	27285829.12
213403	Төвлөрүүдэх шилжүүлэг	38635466.30	27285829.12
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	13319330.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	13319330.00
221001	Их засвар	0.00	4057200.00
222001	Тонг төхөөрөмж	0.00	1820120.00
223001	Бусад хөрөнгө	0.00	7442010.00
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-66124461.11	105834464.14
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	940242.35	13419076.94
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	940242.35	13419076.94
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-940242.35	-13419076.94
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-67064703.46	92415387.20

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

СТ-3А

/Төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	348649825.37	465730582.27
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛГИЙН ОРЛОГО	348649825.37	465730582.27
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	33592025.37	57723782.27
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	13817747.90	33366951.90
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	19774277.47	24356830.37
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	315057800.00	408006800.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	315057800.00	408006800.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	335849825.37	403872744.27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	335849825.37	403872744.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	282347259.07	356541715.15
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	178288356.07	220302797.74
210101	Үндсэн цалин	113972056.07	140084693.38
210102	Нэмэгдэл	31473600.00	42120604.92
210105	Гэрээт ажлын хөлс	32842700.00	38097499.44
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25261900.00	28282649.41
210201	Тэтгэврийн даатгал	16775400.00	19845876.75
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1973500.00	2130562.01
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1578800.00	1705169.58
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	987000.00	417458.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3947200.00	4183582.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	24634423.00	24182295.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	2449000.00	3985095.00
210302	Тулш, халаалт	22042423.00	19947200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	143000.00	250000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	15693400.00	17061300.00
210401	Бичиг хэрэг	3621100.00	5012400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	10980000.00	10094400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	892300.00	1570500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	200000.00	384000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1000000.00	1400000.00
210604	Урсгал засвар	1000000.00	1400000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	5506400.00	6190000.00
210702	Дотоод албан томилолт	5506400.00	6190000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	19259448.00	13956229.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	17664248.00	11835379.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250000.00	500000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	520600.00	725650.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	544600.00	544600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	280000.00	350600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12703332.00	45166444.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	12703332.00	45166444.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	53502566.30	47331029.12
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14867100.00	20045200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13867100.00	19045200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1000000.00	1000000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	38635466.30	27285829.12
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	38635466.30	27285829.12
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	12800000.00	61857838.00
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	12800000.00	61857838.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	12800000.00	61857838.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	12800000.00	61857838.00
221001	Их засвар	9587000.00	5413168.00
222001	Тонг төхөөрөмж	0.00	6939920.00
223001	Бусад хөрөнгө	0.00	15151200.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	3213000.00	34353550.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-12800000.00	-61857838.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

СТ-4А
/ төгрөгөөр /

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2016 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	719 419 322.53	245 254 237.36	38 646 068.50	1 003 319 628.39
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	311 787.62	311 787.62
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	719 419 322.53	245 254 237.36	38 957 856.12	1 003 631 416.01
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	-311 787.62	0.00	-311 787.62
C07	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	-67 064 703.46	-67 064 703.46
C08	2016 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	719 419 322.53	244 942 449.74	-37 693 847.34	926 667 924.93
D01	2017 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	719 419 322.53	244 942 449.74	-37 693 847.34	926 667 924.93
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	13 414 882.99	13 414 882.99
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	719 419 322.53	244 942 449.74	-24 278 964.35	940 082 807.92
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	-13 414 882.99	0.00	-13 414 882.99
D08	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	92 415 387.20	92 415 387.20
D09	2017 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	719 419 322.53	231 527 566.75	68 136 422.85	1 019 083 312.13

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Өмнөх оны		Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	315057800.00	291646299.07	408121600.00	392896230.15
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	302257800.00	278846299.07	347181600.00	331956342.15
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	287390700.00	263979199.07	327136400.00	311911142.15
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	197357800.00	178288356.07	220302800.00	220302797.74
210101	Үндсэн цалин	133041500.00	113972056.07	145552200.00	140084693.38
210102	Нэмэгдэл	31473600.00	31473600.00	36653100.00	42120604.92
210105	Гэрээт ажлын хөлс	32842700.00	32842700.00	38097500.00	38097499.44
2102	Ажал олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	25261900.00	25261900.00	29657200.00	28282649.41
210201	Тэтгэврийн даатгал	16775400.00	16775400.00	20419400.00	19845876.75
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1973500.00	1973500.00	2309400.00	2130562.01
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1578800.00	1578800.00	1847600.00	1705169.58
210204	Ажигүйдлийн даатгал	987000.00	987000.00	461900.00	417458.19
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3947200.00	3947200.00	4618900.00	4183582.88
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25245000.00	24634423.00	33144900.00	24182295.00
210301	Гэрэл, пахилгаан	2449000.00	2449000.00	4449000.00	3985095.00
210302	Тулш, халаалт	22046000.00	22042423.00	28445900.00	19947200.00
210303	Цэвэр, бохир ус	750000.00	143000.00	250000.00	250000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	15758300.00	15693400.00	17176300.00	17061300.00
210401	Бичиг хэрэг	3807400.00	3621100.00	5127400.00	5012400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	11044900.00	10980000.00	10094400.00	10094400.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	706000.00	892300.00	1570500.00	1570500.00
210406	Бага үнэтэй, гургэн элэгдэх, ахуйнд зүйлс	200000.00	200000.00	384000.00	384000.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1000000.00	1000000.00	1000000.00	1000000.00
210604	Урсгал засвар	1000000.00	1000000.00	1000000.00	1000000.00
2107	Томилуулт, зочны зардал	9172500.00	5506400.00	10419100.00	6190000.00
210702	Дотоод албан томилуулт	9172500.00	5506400.00	10419100.00	6190000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажал, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	10595200.00	10595200.00	10336100.00	9826650.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	9000000.00	9000000.00	8000000.00	7705800.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	250000.00	250000.00	499800.00	500000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	520600.00	520600.00	941100.00	725650.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	544600.00	544600.00	544600.00	544600.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	280000.00	280000.00	350600.00	350600.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3000000.00	2999520.00	5100000.00	5065450.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3000000.00	2999520.00	5100000.00	5065450.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	14867100.00	14867100.00	20045200.00	20045200.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	14867100.00	14867100.00	20045200.00	20045200.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	13867100.00	13867100.00	19045200.00	19045200.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1000000.00	1000000.00	1000000.00	1000000.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	12800000.00	12800000.00	60940000.00	60939888.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	12800000.00	12800000.00	60940000.00	60939888.00
221001	Их засвар	12800000.00	12800000.00	25800000.00	25799968.00
222001	Тонг төхөөрөмж	0.00	0.00	15940000.00	15939920.00
223001	Бусад хөрөнгө	0.00	0.00	19200000.00	19200000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	302257800.00	291646299.07	408121600.00	408006800.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	302257800.00	291646299.07	408121600.00	408006800.00
122005	Орон нутгийн төсвөөс	302257800.00	291646299.07	408121600.00	408006800.00
5	Мөнгө, гүүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00	0.00	15110569.85
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1.00	1.00	1.00	1.00
610001	Төсвийн байгууллага	1.00	1.00	1.00	1.00
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	24.00	24.00	26.00	26.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	5.00	5.00	5.00	5.00
620003	Үйлчлэх ажилтан	14.00	14.00	14.00	14.00
620004	Гэрээт ажилтан	4.00	4.00	6.00	6.00

3. Аудитын тайлан

3.1. Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 6.6 дахь заалтыг болон 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүгнэлтийг дарга Б.Цэрэннадмид танд танилцуулж байна.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдийн санхүү, нягтлан бодох бүртгэл, дотоод хяналтад хийсэн үнэлгээ, аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал бүхий аудитын дүгнэлт түүний үндэслэлийн талаар тус тус хураангуйлан толилуулав.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээдэд шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг хангах, батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу үр ашигтай зарцуулах талаар өгсөн зөвлөмжүүдийг менежментийн захидалд тусгасан болно.

Аудитыг 2021 оны 01 дүгээр сарын 25-аас 2021 оны 02 дугаар сарын 25-ны хооронд Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын шинжээч А.Батлхагва хариуцаж хэрэгжүүлэв.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 02 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 06/03 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2. Байгууллагын зорилго, үйл ажиллагаа, хууль, эрх зүй

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

Нутгийн өөрөө удирдах ёсыг төрийн удирдлагатай хослуулан, төрийн үйлчилгээний бүтээмжийг дээшлүүлж, төрийн үйлчилгээг хуулийн хүрээнд шуурхай, хариуцлагатай хүргэж, мэдлэг чадварт суурилсан нутгийн захиргааны тунгалаг байгууллага болгох.

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрддөг хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Үндсэн хууль
- Засаг захиргаа, нутаг, дэвгэрийн нэгж түүний удирдлагын тухай хууль
- Төрийн албаны тухай хууль
- Монгол Улсын 2020 оны Төсвийн тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Нийгмийн даатгалын тухай хууль
- Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
- Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хууль
- Шилэн дансны тухай хууль

3.3 Нягтлан бодох бүртгэлийн үндсэн бодлого, дотоод хяналт

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангаа Төсвийн тухай хууль болон УСНББОУС, түүнд нийцүүлэн баталсан төсвийн байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, журмын дагуу үнэн зөв бэлтгэх үүрэгтэй.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцсэн байна.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг шинэчлэн батлаагүй нягтлан бодох бүртгэлийн баримт бичиггүй байна. Аймгийн хэмжээнд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг боловсруулагдаж байна.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын дотоод хяналт шалгалтын хороо байгуулж, Үйл ажиллагаанд дотоод хяналтын ажлын төлөвлөгөөг батлуулан ажиллаж, Төлөвлөгөөнд тусгагдсан ажлын гүйцэтгэл, дотоод хяналтыг хэрэгжүүлсэн ажлын тайланг ИТХ-н нэгдсэн хуралдаанаар хэлэлцүүлэн ажиллаж байна.

3.4. МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Аудитыг төлөвлөх болон гүйцэтгэх үе шатны материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт орлогыг материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр сонгож, эрсдэлийн түвшинг “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын хувь хэмжээг 1 хувиар тогтоов.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн материаллаг байдлын суурийг төлөвлөлтийн шатанд сонгосон нийт орлогын дүн 279,649.2 мянган төгрөгөөр нэмэгдэж өөрчлөгдсөн тул гүйцэтгэлийн шатанд дахин тооцов.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны нийт орлого 627,739.4 мянган төгрөг бөгөөд түүний 1 хувь болох 6,277.3 мянган төгрөгөөр материаллаг байдлыг тодорхойлж баталгаажууллаа.

3.5. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 92,415.3 мянган төгрөгөөр буюу 9.9 хувиар буурсан байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан үндсэн хөрөнгийн данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	23,357.9	3,637.9	-19,720.0
Урьдчилгаа	-	-	-
Бараа материал	31,954.3	28,299.8	-3,654.5
Үндсэн хөрөнгө	871,355.6	987,145.5	115,789.8
Нийт хөрөнгө	926,667.9	1,019,083.3	92,415.3
Өр төлбөр			
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	719,419.3	719,419.3	
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	926,667.9	1,019,083.3	92,415.3

Тайлант онд төсвийн санхүүжилт 408,006.8 мянган төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 57,723.7 мянган төгрөгийн, нийт 465,730.5 мянган төгрөгийн орлого оржээ. Орлого өмнөх оныхоос 117,195.8 мянган төгрөгөөр буюу 33.6 хувиар өссөн байна. Өсөлтөд өмнөх оныхоос 93,064.0 мянган төгрөгөөр буюу 29.5 хувиар өссөн орон нутгийн төсвийн санхүүжилт гол нөлөө үзүүлж байна.

Санхүүгийн байдлын тайлангийн мөнгөн хөрөнгийн өмнөх оны эцсийн үлдэгдлийг тайлант оны эхний үлдэгдэлтэй тулгахад тохирч байна.

Авлага оны эхэнд 23,357.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй, тайлант онд 19,720.0 мянган төгрөгийн авлага барагдуулж, оны эцэст 3,637.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Бараа материал оны эхэнд 31,954.4 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй. Тайлант онд 61,901.5 мянган төгрөгийн бараа материал төсвийн хөрөнгөөр худалдаж авч, 65,726.0 мянган төгрөгөөр хасагдсаныг үйл ажиллагаандаа зарцуулжээ. Оны эцэст 28,129.9 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Үндсэн хөрөнгө оны эхэнд 1,335,042.0 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй. Тайлант онд 206,102.7 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө нэмэгдсэнээс 37,813.6 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгийг худалдаж авсан, 107,171.6 мянган төгрөгийн хөрөнгө хандиваар, бусад эх үүсвэрээс 35,837.0 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө, дахин үнэлгээгээр 25,280.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн, нийт 142,070.7 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө хасагдсанаас 74,889.9 мянган төгрөгийн хөрөнгө актлагдаж, дахин үнэлгээний хорогдлоор 67,180.8 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө хасагдсан байна.

Өр төлбөр оны эхэнд 0.0 төгрөг, оны эцэст 0.0 төгрөг байна.

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны үр дүнгийн тайланд 408,006.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 57,723.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авч, 162,008.8 мянган төгрөгийн үнэ төлбөргүй авсан. Нийт 627,739.4 мянган төгрөгийн орлого орсноор үр дүнгийн тайланд тусгасан байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт 263,901.6 мянган төгрөгөөр нэмэгдсэн нь материаллаг өөрчлөлттэй байна. Энэ нь үндсэн хөрөнгийн шинэчлэл хийсэн нь өсөхөд нөлөөлсөн байна.

Тайлант онд 521,904.9 мянган төгрөгийн зардал гаргасан нь өмнөх оныхоос 91,942.7 мянган төгрөгөөр буюу 21.4 хувиар өссөн байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү хаасан нягтлан бодох бүртгэлийн залруулга байхгүй болно.

3.6. Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь энэ хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2020 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 345,036.8 мянган төгрөгөөр, бараа үйлчилгээний нийт зарлагыг 111,265.3 мянган төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс төсвийг 399,434.5 мянган төгрөгөөр буюу 54,397.7 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн баталсан байна.

Өмнөх оны батлагдсан төлөвлөгөөнөөс 2020 оны цалингийн зардлын төлөвлөгөөг 16,098.5 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлсэн байна.

Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд нийт 521,904.9 мянган төгрөгийн зардал гаргаснаас цалин хөлсөнд 221,739.3 мянган төгрөгийг, НДШ-д 26,846.1 мянган төгрөгийг, байр ашиглах тогтмол зардалд 24,182.3 мянган төгрөгийг, хангамж бараа материалын зардалд 47,217.0 мянган төгрөгийг, норматив зардалд 3,612.5 мянган төгрөгийг, албан томилолтод 6,190.0 мянган төгрөгийг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөрт 10,344.9 мянган төгрөгийг, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 121,150.8 мянган төгрөгийг, урсгал шилжүүлэгт 47,031.0 мянган төгрөгийг зарцуулж, мөнгөн хөрөнгийн зарцуулаагүй үлдэгдэл 27,285.8 мянган төгрөгийг төсөвт буцаан төвлөрүүлжээ.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр харуулсан мэдээллийг энэ тайлангийн 3.6-д харуулав.

3.7. Шилэн дансны мэдээлэл

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 149 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 143 мэдээлэл, хугацаа болоогүй 2 мэдээлэл, хугацаа хоцроосон 4 мэдээллийг байршуулсан ба шилэн дансны цахим хуудсанд байршуулаагүй мэдээлэл байхгүй байна.

3.8. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

Хүснэгт 3 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлага зөвлөмжийг хэрэгжүүлэн ажилласан байна.

/мянган.төг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	2	27,370.0	1,5	23,732.1.0	0.5	3,637.9	13.3
Албан шаардлага							
Зөвлөмж	3	1,768.3	3	1,768.3			
Нийт дүн	1	29,138.3	1	25,500.4	0.5	3,637.9	13.3

3.9. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 182,200.2 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 178,562.3 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 3,637.9 мянган төгрөгийн алдаа зөрчлийг арилгах, давтан гаргахгүй байх 2 зөрчилд зөвлөмж өглөө. .

Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав. Үүнд:

1. Драгорыг 4,000.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан анхан шатны баримтад Юнител ХХК гэсэн нэхэмжлэх, Тотал азиа ХХК гэсэн 2 янзын нэхэмжлэх хавсаргасан боловч худалдан авалтын гэрээг "Бичигт" дэлгүүртэй хийж, гэрээнд худалдан авагчийг төлөөлж ЗДТГ-ын дарга гарын үсэг зураагүй, нийлүүлэгчийг ямар шалгуураар сонгосон эсэх нь тодорхойгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.5-д "Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

2. Үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайланд тусгагдсан актлагдсан хөрөнгийн гарз, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил 109.2 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална", 5.1.4-т "үнэн зөв байх" гэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмыг алдагдуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т "Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна" гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

3. Бараа, материалын тайлангийн үнэ төлбөргүй авсан 556.7 мянган төгрөгийн материал тусгагдаагүй, Ерөнхий журналын дүнгээс 386.7 мянган төгрөгийн зарлага дутуу нийт 943.4 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тусгагдсан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.4-т “үнэн зөв байх” гэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмыг алдагдуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

4. Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү өмнөх оныхоос 13,414.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь Үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлантай 4.2 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тусгасан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.4-т “үнэн зөв байх” гэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмыг алдагдуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

5. Тайлант онд нийт 142,070.7 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө хасагдсан байна. Үүнээс 74,889.9 мянган төгрөгийн хөрөнгө актлагдаж, дахин үнэлгээний хорогдлоор 67,180.8 мянган төгрөгийн хасагдсан хөрөнгийн шийдвэр баримтад хавсаргаагүй байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.4-т “үнэн зөв байх” гэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмыг алдагдуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

6. Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан, ерөнхий журнал хооронд 29,474.8 мянган төгрөгийн үнэ төлбөргүй авсан үндсэн хөрөнгийн зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь НББ-ийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлийн дараах зарчмыг баримтална”, 5.1.4-т “үнэн зөв байх” гэсэн нягтлан бодох бүртгэлийн зарчмыг алдагдуулсан байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

7. Оны эцэс 1,960.0 мянган төгрөгийн малыг данснаас хассан, үндсэн баримтыг санхүүгийн баримтад хавсаргаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил гүйлгээг бүргэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалтыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: НББ-ийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Зөвлөмж өгөхөөс бусад байдлаар шийдвэрлэсэн алдаа, зөрчилтэй асуудал гараагүй болно.

Аудитын зөвлөмж

Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчилд 2 зөвлөмж өгч, менежментийн захидалд тусгав.

3.10. БАЛАНСЫН ДАРААХ ҮЙЛ ЯВДАЛ БОЛОН ДАРААГИЙН АУДИТААР АВЧ ҮЗЭХ АНХААРАЛ ТАТАХУЙЦ БУСАД ЧУХАЛ АСУУДЛУУД

Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын санхүүгийн тайланд аудит хийх явцад анхаарал татахуйц асуудал гараагүй байна.

4. Менежментийн захидал

Менежментийн захидалд цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлоор нь эрэмбэлэн үзүүлэв. Үүнд:

1. Авлага, өглөгийн данстай холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Он дамжсан нийт 3,637.9 мянган төгрөгийн авлага барагдуулаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага ар төлбөр үүсгэхгүй байх” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

1.2. Эрсдэл:

Авлага өглөгийн тооцоо нийлдэггүй байх.

1.3. Өгсөн зөвлөмж:

Он дамжсан авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллах.

1.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч хүлээн зөвшөөрч асуудлын бүртгэлд гарын үсэг зурсан.

2. Авлага, өглөгийн данстай холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Хагас, бүтэн жилийн тооллогын баримтад тооллогын комиссын гарын үсгийн бүрдэл дутуу, хүчинтэй байдал бүрэн хангагдаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.5-д “Анхан шатны баримтад түүнийг үйлдсэн, зөвшөөрсөн буюу шалгасан ажилтан гарын үсэг зурж, тамга тэмдэг дарснаар уг баримт хүчин төгөлдөр болно”, 13.7-д “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил

гүйлгээг бүргэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно” гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй байна.

2.2. Эрсдэл:

Эд хариуцагчид, бүртгэл тооцооны ажилтануудын ажлын харицулага сулрах, хөрөнгө дутагдах.

2.3. Өгсөн зөвлөмж:

Баримтын бүрдэл, хуулийн хүчинтэй байдлыг хангаж ажиллах.

2.4. Байгууллагаас өгсөн хариу тайлбар: Байгууллагын удирдлага, нягтлан бодогч хүлээн зөвшөөрч асуудлын бүртгэлд гарын үсэг зурсан.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 6 дугаар сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн жагсаалт

Огноо:	Аудитын нэр:	Төв аймгийн Баянжаргалан сумын Засаг даргын тамгын газрын 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит	Аудитын код:
2021			ТӨА-2021/41/СТА-ТШЗ
Шалгагдсан байгууллагын нэр:	ТӨВ АЙМГИЙН БАЯНЖАРГАЛАН СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН ТАМГЫН ГАЗАР		Мянган төгрөг

№	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Алдаа, зөрчилтэй асуудал гаргасан албан тушаалтны	
			Нэр	Албан тушаал	Овог нэр
	1	2	3	4	5
1	Драгорыг 4,000.0 мянган төгрөгөөр худалдан авсан анхан шатны баримтад Юнител ХХК гэсэн нэхэмжлэх, Тотал азиа ХХК гэсэн 2 янзын нэхэмжлэх хавсаргасан боловч Худалдан авалтын гэрээг "Бичигт" дэлгүүртэй хийж, гэрээнд худалдан авагчийг төлөөлж ЗДТГ-ын дарга гарын үсэг зураагүй, нийлүүлэгчийг ямар шалгуураар сонгосон эсэх нь тодорхойгүй байна.	4,000.0	Залруулга хийсэн.	Нягтлан бодогч	Б.Урангоо
2	Үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайланд тусгагдсан актлагдсан хөрөнгийн гарз, тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил 109.2 мянган төгрөгийн зөрүүтэй байна.	109.2	Залруулга хийсэн.	Нягтлан бодогч	Б.Урангоо
3	Бараа, материалын тайлангийн үнэ төлбөргүй авсан 556.7 мянган төгрөгийн материал тусгагдаагүй, Ерөнхий журналын дүнгээс 386.7 мянган төгрөгийн зарлага дутуу нийт 943.4 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тусгагдсан байна.	943.4	Залруулга хийсэн.	Нягтлан бодогч	Б.Урангоо
4	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү өмнөх оныхоос 13,414.9 мянган төгрөгөөр буурсан нь Үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайлантай 4.2 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тусгасан байна.	4.2	Залруулга хийсэн.	Нягтлан бодогч	Б.Урангоо

5	Тайлант онд нийт 142,070.7 мянган төгрөгийн үндсэн хөрөнгө хасагдсан байна. Үүнээс 74,889.9 мянган төгрөгийн хөрөнгө актлагдаж, дахин үнэлгээний хорогдлоор 67,180.8 мянган төгрөгийн хөрөнгө хасагдсан шийдвэр баримтад хавсаргаагүй байна.	142,070.7	Залруулга хийсэн.	Нягтлан бодогч	Б.Урангоо
6	Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан, ерөнхий журнал хооронд 29,474.8 мянган төгрөгийн үнэ төлбөргүй авсан үндсэн хөрөнгийг зөрүүтэй байна.	29,474.8	Залруулга хийсэн.	Нягтлан бодогч	Б.Урангоо
7	Оны эцэс 1,960.0 мянган төгрөгийн малыг данснаас хассан, үндсэн баримтыг санхүүгийн баримтад аваагүй байна.	1,960.0	Залруулга хийсэн.	Нягтлан бодогч	Б.Урангоо
8	Он дамжсан нийт 3,637.9 мянган төгрөгийн авлага барагдуулаагүй байна.	3,637.9	Зөвлөмж өгсөн.	Дарга нягтлан бодогч	Б.Цэрэннадмид Б.Урангоо
9	Хагас, бүтэн жилийн тооллогын баримтад тооллогын комиссын гарын үсгийн бүрдэл дутуу, хүчинтэй байдал бүрэн хангагдаагүй байна.	-	Зөвлөмж өгсөн.	Дарга нягтлан бодогч	Б.Цэрэннадмид Б.Урангоо
ДҮН		182,200.2			

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР

О.АМАРЖАРГАЛ

БЭЛТГЭСЭН:

ШИНЖЭЭЧ

117 4452
9064 906046 А.БАТЛХАГВА

2021.03.22